

Interreg

Līdzfinansē
EIROPAS SAVIENĪBA

Latvija – Lietuva

Daugavpils Ruģeļu mitrāja invazīvās sugas

Interreg

Līdzfinansē
EIROPAS SAVIENĪBA

Latvija – Lietuva

Izstrādāts Pārrobežu projekta “Latvijas un Lietuvas pārrobežu reģiona pilsētu mitrāju bioloģiskās daudzveidības kopīga saglabāšana”, (“Joint nature-based preservation of climate change/humans-threatened urban LV-LT cross-border wetlands umbrella biodiversity by innovative solutions, reintroduction and joint management”) UrbUmbrella Nr. LL-00232 ietvaros.

Pupiņš M., Čeirāns A., Nekrasova O. (2025): Daugavpils Ruģeļu mitrāja invazīvās sugas. – Latgales zoodārzs, 5 lpp.

Fotogrāfija uz vāka: Sarkanausu bruņurupuči *Trachemys scripta*

Daugavpils Ruģeļu mitrāju teritorijas invazīvās sugas

Rotans (*Perccottus glenii* Dybowski)

Invazīvā suga.

Bentiska saldūdens zivs, kuras dabiskās izplatības areāls aptver Austrumāziju – Amūras baseinu, Ziemeļķīnu un Korejas pussalu. Latvijā suga nonākusi kā invazīva svešsuga, galvenokārt ar zivju mazuļu un akvakultūras materiāla pārvešanu, kā arī iespējamiem akvāriju izlaides gadījumiem. Suga konstatēta vairākās upju baseinu sistēmās, tai skaitā dienvidaustrumu Latvijas ūdenstilpēs.

Suga raksturojas ar īsu, masīvu ķermeni, kura garums parasti ir 8–18 cm, ar relatīvi lielu, platu galvu un plašu mutes atvērumu, kas ļauj uzņemt salīdzinoši lielu laupījumu. Muguras puse tumši olīvbrūna līdz pelēcīgi brūna ar neregulāriem tumšiem plankumiem un marmora veida rakstu, vēderpuse gaišāka.

Biotopu ziņā suga dod priekšroku nelielām, stāvošām vai lēni tekošām, seklām ūdenstilpēm ar bagātīgu ūdensaugu veģetāciju – dīķiem, vecupēm, grāvjiem, kūdras karjeriem un mežu lāmu sistēmām. Suga ir ļoti tolerantā pret organisko piesārņojumu, spēj pārzīvēt mazos, aizsalstošos ūdeņos un veidot blīvas populācijas. Kā plēsējs barojas ar bezmugurkaulniekiem, zivju ikriem un mazuļiem, kā arī abinieku ikriem un kāpurkiem.

Sarkanausu bruņurupucis (*Trachemys scripta*)

Invazīvā suga.

Saldūdens bruņurupuču suga, kuras dabiskā izcelsmes areāls atrodas Ziemeļamerikā — Centrālajos un Dienvidrietumos Misisipi baseinā un Meksikas līča reģionā. Eiropā — tostarp arī Latvijā — šī suga parādījusies kā ievestā suga, galvenokārt pateicoties mājdzīvnieku tirdzniecībai un cilvēku tikumam “atlaist brīvībā” bruņurupučus, kad tie kļūst nevajadzīgi. Karapaksa forma ir plakana un ovāla, bieži ar nelielu, pusaudžu vecumā redzamu “ķīli”; ar vecumu bruņa kļūst tumšāka. Galvas sānos ir raksturīgi sarkani vai oranži plankumi. Dzīves ilgums potenciāli 30 gadi un ilgāk.

Sarkanausu bruņurupucis ir ūdens suga, kas dabiskā vidē dod priekšroku lēnām tekošām vai stāvošām saldūdens ūdenstilpēm: ezeriem, dīķiem, lēniem upes posmiem, purviem, grāvjiem ar mīkstu dibenu, veģetāciju un ar sauļošanās vietām ūdenī: akmeņiem un sakritušiem kokiem. Visēdāji, barojas gan ar augiem, gan ar bezmugurkaulniekiem, zivīm un abiniekiem.

Sarkanausu bruņurupucis ir Invazīvā suga, vienā no pasaules 100 vissliktākajām invazīvām sugām. Tas konkurē Latvijā ar vietējo Eiropas purva bruņurupuci par barību un par sildīšanās un olu dēšanas vietām. Sarkanausu bruņurupuči ir aktīvāki un agresīvāki — konkurences spiediena dēļ vietējiem bruņurupučiem var samazināties aktivitāte, barības sagremošanas ātrums, reprodukcijas iespējas. Suga var pārnest parazītus un slimības, kas ir jaunas vietējām sugām, tas palielina patogēnu riskus vietējai herpetofaunai.

Interreg

Līdzfinansē
EIROPAS SAVIENĪBA

Latvija – Lietuva

Izstrādāts Pārrobežu projekta “Latvijas un Lietuvas pārrobežu reģiona pilsētu mitrāju bioloģiskās daudzveidības kopīga saglabāšana”, (“Joint nature-based preservation of climate change/humans-threatened urban LV-LT cross-border wetlands umbrella biodiversity by innovative solutions, reintroduction and joint management”) UrbUmbrella Nr. LL-00232 ietvaros.

Pupiņš M., Čeirāns A., Nekrasova O. (2025): Daugavpils Ruģeļu mitrāja invazīvās sugas. – Latgales zoodārzs, 5 lpp.